

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **M. M.,** proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 4. 2010, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 6. 2011, č. j. 19 Ad 27/2010 - 49,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 6. 2011, č. j. 19 Ad 27/2010 - 49, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 4. 2010, č. j. X (dále též „napadené rozhodnutí"), žalovaná zamítla námitky žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 2. 2010, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod pro nesplnění podmínek podle ustanovení § 29 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění").

[2] V odůvodnění žalovaná uvedla, že ačkoli žalobce předložil Potvrzení o výkonu zaměstnání v preferované pracovní kategorii na základě jednání v komisi pamětníků ze dne 1. 9. 2005, žalovaná nepovažovala tento důkaz za věrohodný. Žalovaná z evidenčních listů zjistila, že žalobce byl zaměstnán převážně v III. kategorii, přičemž v II. kategorii odpracoval několik dnů. Žalovaná rovněž odkázala na rozpor mezi závěry učiněnými komisí pamětníků a tvrzením žalobce, neboť ten uvedl, že při nástupu do zaměstnání pracoval jako zámečník v dílenském provoze s občasnými pracemi ve venkovním areálu,

nikoli jako provozní zámečník podle komise pamětníků. Ohledně práce v období 1974 – 1992, která byla dle žalobce vykonávána rovněž v I. kategorii, žalovaná uvedla, že tvrzení žalobce jsou v rozporu s údaji v evidencích žalované. Ke komisi pamětníků žalovaná uvedla, že ta v případě zaměstnanců Hutních montáží, a. s., (dále též „Hutní montáže") opakovaně paušálně přeřazovala zaměstnání z nižších kategorií do vyšších. K vázanosti žalované rozsudkem Krajského soudu v Ostravě v obdobné věci žalovaná uvedla, že jeho závaznost platí pro konkrétní řízení.

[3] Proti napadenému rozhodnutí brojil žalobce žalobou ze dne 1. 6. 2010, ve které tvrdil, že jeho věc nebyla objektivně posouzena, neboť některá jeho vyjádření byla chybně pochopena a žalovaná předložené dokumenty pouze formálně posoudila. Žalobce rovněž odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 21 Cad 151/2006, které se dle žalobce týká obdobné věci. Žalobce navrhoval výslech svědků – A. B., A. J., J. K.

[4] Žalovaná se k žalobě vyjádřila v podání ze dne 20. 7. 2010, v níž odkázala na žalobcovu obdobnou věc vedenou před Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 17 Cad 104/2008 ohledně nepřiznání starobního důchodu žalobci v 55 letech z důvodu práce v kategorii I. AA. V posuzovaném případě žalobce žádal přiznání starobního důchodu po dosažení věku 57 let z důvodu práce v kategorii I. A, přičemž žalobce dle žalované nepředložil žádné nové důkazní prostředky než v předchozím případě. Žalovaná tvrdila, že komise pamětníků u organizace Hutní montáže opakovaně přehodnocuje zařazení jejich bývalých pracovníků. Přípisem Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě ze dne 3. 9. 2008 byla potvrzena nevěrohodnost žalobcem předloženého potvrzení o výkonu zaměstnání v preferované pracovní kategorii. Žalovaná rovněž poukázala na to, že nebylo nikdy zjištěno pochybení ve vyplňování evidenčních listů bývalým zaměstnavatelem žalobce.

[5] Na jednání dne 1. 3. 2011 žalobce uvedl, že již po studiu na středním odborném učilišti Vítkovických železáren nastoupil na pracoviště Hutních montáží, přičemž před nástupem na základní vojenskou službu pracoval na pozici zámečník. Zde pracoval i po absolvování vojenské služby. Během tohoto období žalobce studoval Střední průmyslovou školu automobilní, po jejímž ukončení pracoval v Bělském lese u Hutních montáží jako mistr. Žalobce uvedl, že pracoval u Hutních montáží na různých pracovištích, přičemž převážně pracoval jako mistr na montážních pracovištích na opravách vysokých pecí – střední opravy a generálky. Před svým zaučením pracoval přímo na peci jako pomocník huťaře, svářeče apod. Žalobce pracoval na provozu těžké mechanizace a jeho vedoucím byl pan B. Jeho podřízenými byli autojeřábníci. Práci vykonával až do roku 2000. Zaměstnanci zařazení na obdobné pozici podle žalobce starobní důchod již pobírají. Žalobce v minulosti své evidenční listy důchodového zabezpečení podepisoval, ale jejich správnost nekontroloval. V roce 2000 žalobce ukončil pracovní poměr dohodou z důvodu reorganizace, přičemž nastoupil u dceřiné společnosti Ti Kran servis na pozici realizátora zakázek. Žalobce prohlásil, že má záznam z jednání komise pamětníků z 1. 9. 2005. Žalobce souhlasil s tím, že zná M. V. Osoba K. Š. je žalobci neznámá. Zná však J. B. Žalobce spolupracoval s P. D., R. Č., P. B. Žalobce dále obsáhle popisoval postupy při své práci u Hutních montáží.

[6] Na jednání dne 15. 3. 2011 svědek A. B. uvedl, že původně pracoval jako automechanik u Hutních montáží, následně jako klempač náhradních dílů, vedoucí údržby a vedoucí dopravy a těžkých mechanismů. Svědek B. uvedl, že se žalobcem spolupracoval, neboť ten byl na pozici mistr těžké mechanizace v provozu doprava a pohyblivé mechanismy na úseku pohyblivých mechanismů. Úkolem žalobce bylo organizovat opravy, celý systém nasazování mechanismu, včetně dohlížení na bezpečnost, žalobce byl proto ve stejném prostředí jako dělníci. Z důvodu značného časového úseku však svědek B. není schopen uvést, kdy žalobce pracoviště opustil. Svědek A. J. řekl, že pracoval u Hutních montáží od roku 1966 jako zámečník v zařazení montér na vysokých pecích. Poté přešel na opravy vysokých pecí, od roku 1974 jako řidič k autojeřábům. Přibližně v roce 1980 dle svědka J. nastoupil žalobce jako mistr, který organizoval práci jeřábníků přímo na pracovišti. I v době jeho odchodu do důchodu pracoval žalobce na pozici mistra. Svědek J. K. uvedl, že žalobce zná z práce. U Hutních montáží pracoval svědek K. od roku 1972 jako řidič -jeřábník. S žalobcem se svědek seznámil v r. 1980, kdy se stal jeho nadřízeným.

[7] Přípisem ze dne 14. 3. 2011 sdělily Hutní montáže, že nemají evidenční listy důchodového zabezpečení žalobce z let 1972 - 2000, ani podklady, na jejichž základě se konala komise pamětníků.

[8] Dopisem ze dne 27. 4. 2011 se svědek J. B. omluvil z účasti na jednání ze zdravotních důvodů. Dále prohlásil, že si na žalobce nevzpomíná a že si pamatuje pouze přímé spolupracovníky.

[9] Na jednání dne 17. 5. 2011 svědek M. V. prohlásil, že si nevzpomíná, zda žalobce pracoval u Hutních montáží a jaké bylo jeho zařazení. K záznamu o jednání komise pamětníků ze dne 1. 9. 2005 uvedl, že si na něj nevzpomíná a že trvá na tom, že podpis na tomto záznamu není jeho podpisem. Pokud byl svědek V. uváděn jako člen komise pamětníků, pak ani v jednom případě se konkrétně k žádnému z účastníků nevyjadřoval. Svědek K. Š. uvedl, že od roku 1969 pracoval u Hutních montáží převážně na pecích jako montér nebo svářeč. Ve vztahu k žalobci svědek Š. uvedl, že ho registroval, ale že ten pracoval v jiném pracovním zařazení v jiné pracovní skupině. K jednání komise pamětníků svědek Š. prohlásil, že ne vždy se sešli najednou, chodili i postupně. Zval je pan T., který jim dal záznam o jednání komise a protokol. Pokud dotyčné lidi na pracovišti svědek Š. viděl, podepsal příslušný záznam, přičemž k jednotlivým osobám jim nebyly doloženy žádné jiné doklady. Svědek Š. potvrdil, že podepsal záznam o jednání komise pamětníků z 1. 9. 2005. Svědek Š. dále tvrdil, že zná všechny pracovníky svého závodu. Ve vztahu k žalobci svědek Š. tvrdil, že byl u pecí v době, kdy on spolu s kolegy prováděli přípravu. Svědek A. T. se vyjádřil k postupům, které byly u Hutních montáží zpětně prováděny při změnách při zařazování zaměstnanců do jednotlivých pracovních kategorií z důvodu změny příslušné právní úpravy. Pokud se tato změna zařazení nestihla do doby, než příslušní zaměstnanci odešli ze zaměstnání u Hutních montáží, vznikaly problémy, jež žalovaná na jejich dotazy neřešila. Proto byla u Hutních montáží ustanovena komise pamětníků. Z důvodu velkého počtu zaměstnanců na jednotlivých pracech bylo podle svědka T. postupováno tak, že zaměstnanec zpracoval čestné prohlášení s tím, že spoluzaměstnanci toto potvrdili, což bylo podkladem pro potvrzení komisí pamětníků. Tyto podklady byly časem skartovány. Jednání komise

pamětníků připravoval svědek T. tak, že nachystal záznamy o jednání o tom, co bylo na jednání přijato; jednotliví členové komise za ním docházeli, seznámili se s podklady a následně záznam podepsali. Ve vztahu k panu V. svědek T. uvedl, že za něj nic nepodepsal. Ve většině případů nevznikaly problémy a dotčeným zaměstnancům byl vypočten důchod v I. kategorii. Ve vztahu k žalobci svědek T. prohlásil, že konkrétně se k jeho zařazení ani náplni práce nemůže vyjádřit, zvláště když svědek pracoval na 4. závodě a svědek na 1. závodě. Komise pamětníků jednala na základě čestného prohlášení každého z pracovníků; v případě žalobce je svědek T. toho názoru, že si žalobce patrně neuvědomil, že do doby nástupu na vojenskou službu bylo jeho postavení jiné.

[10] Krajský soud si vyžádal evidenční listy žalobce, podle nichž žalobce nastoupil u Hutních montáží jako učeň 2. 9. 1968. Tuto činnost vykonával do 31. 12. 1970. Od tohoto data do 31. 12. 1974 není na evidenčním listu druh činnosti zapsán. Od 1. 1. 1975 je uveden druh činnosti automechanik. V období od 1. 1. 1976 do 31. 12. 1978 není druh žalobcovy činnosti opět uveden. Kolonka poznámky obsahuje zápis, že od 2. 9. 1968 do 23. 6. 1971 byl žalobce učeň, vojenskou službu vykonal od 1. 10. 1972 do 1. 10. 1974. Na dalším evidenčním listu je ale uvedeno, že žalobce byl učněm od 2. 9. 1968 do 22. 6. 1971. V následujících letech je uvedeno, že v r. 1979 a 1981 vykonával žalobce funkci provozní zámečník, 66 26 02 II, v letech 1982 - 1984 údaj o pozici žalobce chybí. Od roku 1985 do r. 1990 byl žalobce ve funkci mistra - 71 01 01 II; údaj o druhu činnosti opět chybí od roku 1991.

[11] Na jednání dne 14. 6. 2011 žalobce uvedl, že pracoval jako provozní zámečník, mistr. Na pozici mistra měl žalobce pracovat přibližně od roku 1985, přesné datum není žalobci známo. Žalovaná k věci uvedla, že pokud nebude prokázán charakter pracovní kategorie od 2. 10. 1974 do 31. 12. 1975, je žalovaná toho názoru, že je na zvážení soudu, zda se žalobci podařilo prokázat to, že v první kategorii pracoval od ledna 1976; v takovém případě by však žalobce nesplnil podmínku 18 let práce v I. pracovní kategorii pro přiznání důchodu v 57 letech svého věku. Nárok na odchod do důchodu by proto žalobci dle žalované vznikl v 58 letech při odpracování minimálně 16 let v I. pracovní kategorii. Žalobce k této argumentaci uvedl, že se mu nepodařilo prokázat, že pracoval jako provozní zámečník ihned po vyučení. Proto se žalobce domníval, že mu nárok na starobní důchod vznikl ke dni 25. 1. 2011, což je v rozporu s napadeným rozhodnutím. Protože žalobce není schopen prokázat, kdy začal pracovat jako mistr, souhlasí s údaji v evidenčním listu důchodového zabezpečení.

[12] Krajský soud v Ostravě o žalobě rozhodl rozsudkem ze dne 14. 6. 2011, č. j. 19 Ad 27/2010 - 49, tak, že napadené rozhodnutí zrušil. Krajský soud rekapituloval průběh správního řízení a řízení před správním soudem. Dále poukázal na to, že 8. 2. 2005 se uskutečnilo jednání na OSSZ Ostrava ve věci zpětného prokazování zaměstnání zařazených do I. pracovní kategorie zaměstnanců Hutní montáže, jehož výsledkem bylo to, že organizace potvrdí přílohu k žádosti o důchod na tiskopise 126 v tom směru, že ověřuje pravdivost jejich údajů podle výsledků šetření komise pamětníků. Ve vztahu k práci od 23. 6. 1971 do 31. 12. 1975 žalobce dle názoru krajského soudu neprokázal, že by vykonával práci jako provozní zámečník. Na druhou stranu krajský soud souhlasil s tím, že žalobce dostatečně prokázal, že od 1. 1. 1976 do 31. 12. 1978 vykonával funkci provozního zámečníka, byť tato činnost není v evidenčním listu žalobce zaznamenána.

Svůj závěr krajský soud opřel o tvrzení žalobce a o to, že od roku 1979 je v evidenčním listu žalobce zaznamenán druh činnosti provozní zámečník. Tuto práci vykonával žalobce do konce roku 1982, přičemž náplň této práce odpovídal popisu pracovní činnosti uvedené v pracovní kategorii I.A. V obecné rovině práci v hutnictví dle krajského soudu potvrdili i slyšení svědci. Od roku 1983 až 1992 žalobce vykonával podle závěru krajského soudu funkci mistra. Krajský soud proto dospěl k závěru, že žalobce prokázal, že v letech 1976 až 1992 vykonával práci v I. pracovní kategorii; což žalovaná v napadeném rozhodnutí nezohlednila. Ve vztahu k potvrzení vydaným komisí pamětníků krajský soud uvedl, že tam uvedené údaje neodpovídají zjištěním provedeným soudem. Žalobce rovněž údaje obsažené v tomto potvrzení nijak doložil, neboť před nástupem k výkonu základní vojenské služby nepracoval přímo v hutním provozu. Žalobce sice tvrdil, že působil na pozici provozního zámečníka po návratu ze základní vojenské služby až do doby, než se stal mistrem, tuto skutečnost ale nijak neprokázal. Údaje týkající se doby od 23. 6. 1971 do 31. 12. 1975 obsažené v potvrzení komise pamětníků proto krajský soud v souladu s žalovanou považuje za nevěrohodné. Potvrzení komise pamětníků je pro soud věrohodné pouze v tom směru, že je jím potvrzeno, že žalobce u Hutních montáží pracoval. Případné nedostatky v evidenci na straně bývalého zaměstnavatele hodnotí krajský soud tak, že je nelze klást k tíži žalobce. Z neúplně či nedostatečně vedených evidenčních listů nemohlo být dle názoru krajského soudu bez dalšího vycházeno, když dobu v preferovaných pracovních kategoriích bylo možno ověřit i jinými důkazy. Pochybení v případě vedení evidence shledal krajský soud i na straně žalované, neboť OSSZ měla v minulosti na nedostatky v evidenci zaměstnavatele upozornit.

II. Kasační stížnost

[13] Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne ze dne 14. 6. 2011, č. j. 19 Ad 27/2010 - 49, podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost ze dne 28. 7. 2011.

[14] Podáním ze dne 8. 9. 2011 stěžovatelka doplnila svou kasační stížnost ze dne 28. 7. 2011. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě napadala podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka je toho názoru, že z provedeného dokazování nebylo možné učinit závěr, že žalobce od 1. 1. 1976 vykonával práci v I. pracovní kategorii. Krajský soud podle stěžovatelky navíc neuvedl argumentaci, na základě níž k takovému závěru dospěl. Pouhé tvrzení žalobce nemůže dle stěžovatelky sloužit k přeřazení prací vykonaných žalobcem v II. a III. pracovní kategorii do I. kategorie. Stěžovatelka v tomto směru poukázala na vývoj předpisů, které řadily konkrétní druhy práce do jednotlivých pracovních kategorií. K pozici provozního zámečníka (22 0-55) stěžovatelka uvedla, že ta byla podle okolností práce zařaditelná do I., ale i do II. pracovní kategorie (přičemž montáže mimo závod byly dle stěžovatelky řazeny do II. pracovní kategorie); totéž se týkalo funkce mistra. K zařazení do příslušné kategorie bylo dle stěžovatelky vždy důležité určit, která práce stanovená v jednotlivých resortních seznamech převažovala z hlediska časového, počítaného dle jednotlivých hodin. Krajský soud vzhledem k této skutečnosti dle stěžovatelky pouze uvedl, že práci provozního zámečníka, resp. mistra, prováděl stěžovatel v I. pracovní kategorii, přičemž se nijak nevypořádal s tvrzením samotného žalobce, že organizoval práci na provozu těžké mechanizace a že jeho podřízenými byli autojeřábníci. Odkaz krajského

soudu na „vnitropodnikový seznam“ není pro stěžovatelku dostačující. Označení funkce provozní zámečník a mistr ještě dle stěžovatelky nedokládá, že byla vykonávána práce v I. pracovní kategorii. Stěžovatelka zdůraznila, že práce montérů na externích montážích se zařazují do I. nebo II. pracovní kategorie, jestliže byly soustavně vykonávány po celou pracovní dobu nejméně jeden měsíc na pracovištích, kde více než polovina pracovníků vykonává práce, pro něž je jejich zaměstnání zařazeno do této kategorie.

[15] Stěžovatelka dále poukázala na obsah evidenčního listu důchodového zabezpečení žalobce. Žalobce vykonával pracovní činnost 66 26 02 II (provozní zámečník), 71 01 01 II (mistr) a činnost ve III. pracovní kategorii (vzhledem k této skutečnosti není uveden v evidenčním listu druh činnosti, neboť ten byl u této kategorie bezpředmětný; nejedná se tak o pochybení zaměstnavatele, na které měla OSSZ v minulosti upozornit). Činnost označená jako 66 26 02 provozní zámečník v resortním seznamu představovala *„veškeré zámečnické práce vč. údržby na provozních zařízeních v třídírnách a úpravnách rud a nerudných surovin, hrudkovnách, vč. pražicích pecí a sušáren a na odkališti související s báňskou činností“*. Činnost označená jako 71 01 01 mistr v resortním seznamu představovala *„organizaci a bezprostřední řízení výroby (činnosti) úseku: povrchových provozů hlubinných a povrchových dolů, důlně-výstavbových závodů a úpraven, pokud řídí práci dělníků převážně zařazených do II. pracovní kategorie“*; dodatkem z června 1983 byl popis rozšířen o *„řízení údržby“*. Krajský soud však práci žalobce podřadil pod č. 25 08 02 provozní zámečník (jehož obsah byl určen až od 30. 9. 1988) a pod č. 29 01 03 mistr. Žalobce však vypověděl, že pracoval na provozu těžké mechanizace, přičemž organizoval práci autojeřábníků; stěžovatelka proto zastává názor, že žalobce přímo neřídil opravy hutnických pecí tím, že by řídil skupinu montérů, což by odůvodňovalo podřazení pod č. 29 01 03 mistr. Krajský soud dle stěžovatelky rovněž nevysvětlil, na základě jakého titulu došlo k plošnému přeřazení činností vykonávaných původně ve II. a III. pracovní kategorii do I.A pracovní kategorie; změna v resortních seznamech v roce 1988 tento závěr dle stěžovatelky neodůvodňuje. Stěžovatelka se dále dovolávala osobní karty a mzdového listu žalobce, ke kterým se krajský soud vůbec nevyjádřil.

[16] K jednotlivým výpovědím stěžovatelka uvedla, že dospěla k odlišným závěrům než krajský soud. Z výpovědi žalobce lze zjistit dle stěžovatelky pouze to, že organizoval práci jeřábníků, a nikoli závěr o tom, že by prováděl bezprostřední opravu a údržbu vysokých pecí po celou dobu od roku 1976 do roku 1992. Z výpovědi svědka A. B. stěžovatelce vyplývá, že žalobce pracoval v provozu dopravy a pohyblivých mechanismů; nejednalo se o přímou organizaci oprav vysokých pecí, ale o organizaci práce skupiny řidičů-jeřábníků, jež především zajišťovala dovoz jednotlivých komponentů na pracoviště, kde se prováděla oprava a manipulace. Stejný závěr stěžovatelka činí u výpovědi svědka A. J., svědka J. K. a svědka M. V. U této výpovědi stěžovatelka poukázala na to, že potvrzuje, že se jednání komise pamětníků nezúčastnil. Rovněž výpověď svědka K. Š. dokládá závěr stěžovatelky, že potvrzení komise pamětníků může sloužit pouze k prokázání toho, že žalobce pracoval u Hutní montáže, neboť svědek si na žalobce podrobněji nepamatoval, přičemž k jednání komise bez jakýchkoli dokumentů přistupoval s tím, že si přeřazení do pracovní kategorie I. zaslouží skoro všichni.

[17] Výpověď svědka T. hodnotila stěžovatelka za vnitřně rozpornou. Poukázala na to, že nikdy nedošlo k plošnému přeřazení práce montérů do I.A pracovní kategorie,

neboť vždy záleželo na převažujícím charakteru odváděné práce. Svědek T. je však přesvědčen o tom, že všichni zaměstnanci Hutních montáží mají nárok na plošné převedení do I. pracovní kategorie, což stěžovatelka považuje za protiprávní. Svědek T. tento svůj názor podle stěžovatelky nesprávně dovozuje z toho, že došlo ke změně v resortních seznamech v roce 1988; proto nesprávně některým zaměstnancům včetně žalobce opravoval pracovní kategorii, ale i pracovní zařazení, přičemž část podkladů týkající se těchto zaměstnanců byla následně skartována. Již od roku 1978 měla organizace k dispozici „přílohu k žádosti o důchod k průkazu zaměstnání patřících do I. a II. pracovní kategorie“ (tzv. příloha 126), na jejíž druhé straně měla pokyny k vyplnění. Svědek T. tyto pokyny nerespektoval a potvrzení vyhotovoval původně pouze na základě čestného prohlášení žadatele „ověřeného“ dvěma, popř. třemi svědky. Námitky OSSZ vůči takovému postupu vyřešil svědek T. tak, že ustavil „komisi pamětníků“ složenou fakticky ze dvou lidí (svědek V. svou účast na jednání popřel), která potvrzovala žádost zaměstnance o změnu pracovní kategorie. Stěžovatelka ani OSSZ neměla povinnost svědkovi T. poskytnout informace o tom, jak postupovat v rozporu s právem při „přeřazování“ práce z jedné kategorie do druhé, pro zaměstnance výhodnější; organizace i svědek přitom měl veškeré informace o zákonných postupech. Ve vztahu k tvrzení svědka ohledně OKD stěžovatelka poukázala na to, že jí není známo, že by zde docházelo k překvalifikování „řidičů - jeřábníků“ např. na provozní zámečníky, či k přeřazování z jedné kategorie do druhé bez přihlédnutí k faktické činnosti dotčených zaměstnanců. Odkaz svědka T. na to, že čestné prohlášení potvrdili spoluzaměstnanci, se v řízení před krajským soudem ukázal jako nepravdivý, neboť členové komise pamětníků uvedli, že dotčené osoby blíže neznali. Stěžovatelka je tudíž přesvědčena, že organizace při „přehodnocování“ pracovních kategorií postupovala nedbale. Stěžovatelka dokladům organizace Hutní montáže důvěřovala do té doby, než vyšel najevo „originální přístup“ vedoucího personálních služeb, když bylo zjištěno, že k tomuto „přeřazování“ bylo přistoupeno i tehdy, když existoval opravený evidenční list důchodového zabezpečení s vykázáním preferované doby i jinak než prostřednictvím „komise pamětníků“. Stěžovatelka vyhodnotila komisi pamětníků u organizace Hutní montáže jako dva zaměstnance, kteří byli ochotni po návštěvě na personálním oddělení nebo pana svědka T. podepsat „záznam o jednání komise“ (bez skutečného jednání) vztahující se k lidem, které ve skutečnosti neznali. Stěžovatelka proto shledává pochybení na straně organizace, která „globálně přeřazovala“ zaměstnance z jedné pracovní kategorie do druhé. Stěžovatelka dále poukázala na to, že komise pamětníků měla podle jejího názoru místo výjimečně tam, kde neexistoval evidenční list důchodového zabezpečení, přičemž k prokázání zaměstnání v preferované pracovní kategorii nepostačovalo pouhé prohlášení ověřené dvěma svědky. Komise pamětníků měla dle stěžovatelky naopak fungovat tak, že sama měla shromáždit veškeré dostupné podklady týkající se činnosti zaměstnance.

[18] K záznamu o jednání „komise pamětníků“ stěžovatelka uvedla, že komise se skládala pouze ze dvou členů, neboť svědek V. opakovaně svou účast na ni odmítá. Ve vztahu k členovi K. Š. stěžovatelka poukazuje na to, že ten podle své výpovědi u krajského soudu potvrdil, že jeho podpis na záznamu o jednání „komise pamětníků“ se týkal pracovníků závodu 1, které všechny znal, přičemž žalobce byl ale členem jiné pracovní skupiny.

[19] Stěžovatelka rovněž poukázala na rozpory mezi původními dokumenty organizace Hutní montáže a údaji obsaženými v příloze č. 126, jež byla vyhotovena pouze na základě čestného prohlášení žalobce bez jakýchkoli dalších dokladů potvrzeného „komisí pamětníků“, jež práci žalobce podrobněji neznala. Stěžovatelka poukázala na to, že čestná prohlášení dotčených zaměstnanců byla skartována, tudíž jejich správnost není možné zpětně porovnat s dalšími doklady. Podklady z let 2003 až 2005 by navíc měla mít organizace k dispozici, neboť archiv byl vyplaven již v roce 1997.

[20] Stěžovatelka proto dospívá k závěru, že v soudním řízení bylo prokázáno, že žalobce v organizaci Hutní montáže pracoval, ale doba práce v preferované kategorii postavena najisto nebyla. Krajský soud neurčil, na základě čeho dospěl k závěru, že je nutné práci zařadit do I. pracovní kategorie, když podle resortních seznamů se mohlo jednat i o II. pracovní kategorii. Stěžovatelka důrazně nesouhlasila s tím, že jako práci v I. pracovní kategorii je nutné hodnotit i zaměstnání v letech 1991 a 1992, ačkoliv podle původního evidenčního listu potvrzeného organizací v roce 2000 se jednalo o III. pracovní kategorii. Závěr krajského soudu o tom, že členové komise pamětníků vykonávali obdobné profese jako žalobce, považuje stěžovatelka s ohledem na obsah výpovědí svědků za nesprávný. Z důvodu značné šíře působnosti Hutních montáží stěžovatelka dovozovala, že žalobce nemusel po celou dobu své práce provádět jen opravy vysokých pecí, tj. jeho práce nemusela vždy odpovídat I. pracovní kategorii, neboť zařazení se určovalo podle převážně odvedeného druhu v rámci příslušného měsíce. Stěžovatelka proto považuje za nesprávné, pokud krajský soud přisvědčil mínění svědka T., že přeřazení do I. pracovní kategorie mělo být zaznamenáno u všech zaměstnanců Hutních montáží.

[21] Na závěr své kasační stížnosti stěžovatelka žádala přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 22. 12. 2011, č. j. 6 Ads 146/2011 - 99, kasační stížnosti žalované přiznal odkladný účinek.

[22] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[23] Nejvyšší správní soud konstatoval přípustnost kasační stížnosti, neboť ta byla podána osobou oprávněnou (ustanovení § 102 s. ř. s.), opírá se o důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., a není nepřípustná ani z jiných důvodů ve smyslu ustanovení § 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. a v rozsahu kasační stížnosti podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Vedly ho k tomu následující úvahy:

[24] Nejvyšší správní soud uvádí, že stížnostní důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je dán, pokud soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis (normu), než který na věc dopadá, nebo pokud byl soudem sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud by byl vyvozen nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci.

[25] Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[26] Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě podle názoru Nejvyššího správního soudu trpí nepřezkoumatelností ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť krajský soud činí ohledně prokázání práce žalobcem v preferované pracovní kategorii skutkové závěry, ačkoli pro tyto závěry nemá jakékoli opory v provedeném dokazování.

[27] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou v tom, že ustanovení § 77 s. ř. s. opravňuje správní soud odchýlit se od skutkových závěrů učiněných správním orgánem (tzv. zásada plné jurisdikce přezkumu správních rozhodnutí), ale k takovému odchýlení musí být v řízení před správním soudem provedeny dostatečné důkazní prostředky, přičemž správní soud musí uvést, jak tyto důkazní prostředky hodnotil a k jakým závěrům odchylným od správního orgánu dospěl – srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 5 Afs 104/2006 - 73.

[28] Krajský soud svůj závěr o tom, že žalobce v letech 1976 - 1978 pracoval v preferované pracovní kategorii I. A provozního zámečníka, dovodil na základě jeho tvrzení a toho, že toto zaměstnání vykonával podle evidenčního listu rovněž od 1. 1. 1979. Ačkoli krajský soud učinil zřetelný úsudek o tom, že žalobce činnost provozního zámečníka vykonával již od 1. 1. 1976, a to na základě jeho tvrzení a záznamu evidenčního listu týkajícího se roku 1979, rovněž uvedl, že totožné žalobcovo tvrzení ohledně práce provozního zámečníka po návratu ze základní vojenské služby do konce roku 1975 se žalobci nepodařilo prokázat, přičemž konstatoval „pravděpodobnost“ zahájení práce na pozici provozního zámečníka od 1. 1. 1976.

[29] Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že není jakkoli zřejmé, na základě čeho krajský soud neuvěřil záznamům v evidenčních listech žalobce týkajících se let 1976 - 1978, přičemž ve vztahu k jiným záznamům (např. ohledně roku 1979) z týchž evidenčních listů vycházel a na základě těchto záznamů dovozoval nesprávnost jiných záznamů v těchto evidenčních listech. Pokud žalobce napadal správnost záznamů obsažených v evidenčních listech, měl k těmto tvrzením předložit dostatečné důkazní prostředky, jež by jeho tvrzení podložila. To se však v posuzovaném případě nestalo. Z rozsáhlého dokazování (ze svědeckých výpovědí) provedeného krajským soudem vyplývá pouze to (jak správně poukazuje stěžovatelka v kasační stížnosti), že žalobce pracoval u Hutních montáží a že v průběhu 80. let pracoval na pozici mistra těžké mechanizace - vedoucí dopravy a těžkých mechanismů. Žádná svědecká výpověď však nehovoří o tom, jakou funkci žalobce u Hutních montáží vykonával po návratu ze základní vojenské služby do konce roku 1978.

[30] Nejvyšší správní soud dále poukazuje na principy doktríny procesního práva vztahující se k procesnímu postavení žalobce a jeho povinnostem, napadá-li skutková zjištění žalované, unést břemeno tvrzení a důkazní, mezi nimiž existuje úzká vazba. Břemeno tvrzení ukládá účastníkovi řízení tvrdit skutečnosti rozhodné pro posouzení dané věci. Břemeno důkazní znamená, že účastník řízení musí svá tvrzení prokázat. Z toho tedy

vyplývá, že břemeno důkazní navazuje na břemeno tvrzení v tom smyslu, že účastník řízení má prokázat to, co tvrdil. Břemeno tvrzení a důkazní břemeno však nemůže být směšováno v tom smyslu, jak to provedl Krajský soud v Ostravě, tj. neunesení důkazního břemene účastníkem „nahradit" tím, že účastník řízení určitou skutečnost zařadil do svých tvrzení.

[31] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že ve vztahu ke komisi pamětníků působící u Hutních montáží opakovaně rozhodoval – srov. rozsudek ze dne 27. 5. 2009, č. j. 4 Ads 12/2009 - 83; rozsudek ze dne 24. 5. 2011, č. j. 4 Ads 153/2010 - 76; rozsudek ze dne 22. 12. 2011, č. j. 6 Ads 147/2011 - 137. V případě kasační stížnosti ve věci vedené před zdejším soudem pod sp. zn. 4 Ads 12 /2009 se Nejvyšší správní soud dokonce vyjadřoval k témuž záznamu z jednání ze dne 1. 9. 2005, který žalobce rovněž předložil stěžovatelce v tomto řízení. Důvodem proto, aby Nejvyšší správní soud vyhověl stěžovatelce (žalované) na rozdíl od výše uvedených řízení, však Nejvyšší správní soud shledává v tom, že v nyní posuzovaném případě nebylo v řízení před krajským soudem prokázáno, že žalobce po celou dobu v letech 1976 až 1992 pracoval v preferované pracovní kategorii I.A. V nyní souzené věci totiž byla příloha č. 126 ze dne 1. 9. 2005 vyhodnocena jak stěžovatelkou, tak i krajským soudem ve vztahu k žalobci za nevěrohodnou, neboť závěry komise pamětníků se rozcházejí v podstatných rysech se samotnými tvrzeními žalobce v průběhu řízení.

[32] V tomto směru Nejvyšší správní soud poukazuje na způsob vzniku zápisu komise pamětníků z 1. 9. 2005 u organizace Hutních montáží. Jak vyplývá z výpovědi svědka T., dotčený zaměstnanec *„zpracoval čestné prohlášení s tím, že spoluzaměstnanci toto potvrdili. To bylo podkladem pro to, aby komise potvrdila přílohu 126.*" Členy této komise pamětníků byli M. V., K. Š., J. B. Během soudního jednání však svědek M. V. uvedl, že si na žalobce vůbec nevzpomíná a že se na záznam z jednání komise pamětníků ze dne 1. 9. 2005 vůbec nepodepsal. Svědek K. Š. při jednání soudu uvedl, že k jednotlivým osobám jim nebyly předloženy žádné jiné doklady než ty, které připravil pan T.; ve vztahu k žalobci pouze konstatoval, že *„toho registroval z toho důvodu, že pracoval sice v jiném pracovním zařazení, ale byl v jiné pracovní skupině*". Rovněž uvedl, že *„pracovníky svého závodu znal všechny, pokud se jedná o pracovníky jiných závodů, mohlo se stát, že osobně někoho neznal*". J. B. jako svědek vyslýchán nebyl, neboť se pro svůj nepříznivý zdravotní stav z jednání omluvil, přičemž výslovně uvedl, že si na žalobce nevzpomíná. Z takto zjištěného skutkového stavu Nejvyššímu správnímu soudu v souladu se stěžovatelkou a krajským soudem vyplývá, že členové komise pamětníků (vyjma člena K. Š., který se vyjádřil v tom smyslu, že žalobce „registroval") žalobce vůbec neznali a že komise vycházela pouze z toho, co předložil žalobce jako tvrzení o tom, že pracoval v preferované pracovní kategorii. Kromě toho, že takovýto postup rozhodně nenaplňuje podmínky pro to, aby se dalo hovořit o důkazním prostředku prokazujícím doby v preferované pracovní kategorii, je nutné poukázat na to, že příloha č. 126 se tímto postupem stala pouze formálním nosičem tvrzení žalobce o době v preferované pracovní kategorii, které předložil „takovéto komisi pamětníků".

[33] Pokud však žalobce následně svá tvrzení v průběhu řízení měnil, nelze dle názoru hovořit ani o tom, že žalobce je věrohodný v tom směru, že by se jeho tvrzením měla přikládat důkazní hodnota, jak to učinil krajský soud. Nejvyššímu správnímu soudu není

zřejmé, na základě čeho vyhodnotil krajský soud žalobcovo tvrzení ohledně jeho práce provozního zámečníka v letech 1976 - 1978 jako věrohodné, když k jeho tvrzení ohledně práce na pozici provozního zámečníka před rokem 1976 (jak žalobce uvedl při jednání dne 1. 3. 2011) krajský soud konstatoval, že tato skutečnost se žalobci nepodařila prokázat.

[34] Jestliže veškeré „důkazy" (jak je nesprávně označil krajský soud) provedené v průběhu řízení před krajským soudem jsou de facto pouhá tvrzení žalobce, který se je výše popsaným způsobem snažil „přeměnit" v důkazní prostředek v podobě záznamu o jednání komise pamětníků, nelze hovořit o tom, že žalobce unesl důkazní břemeno a že prokázal, že pracoval v preferované pracovní kategorii v letech 1976 až 1992, jak to učinil Krajský soud v Ostravě.

[35] Nejvyšší správní soud si je vědom závěru obsaženého v rozsudku ze dne 24. 5. 2011, č. j. 4 Ads 153/2010 - 76, podle kterého *„na hodnověrnosti svědeckých výpovědí nic nemění argument stěžovatelky, že těmito výpověďmi nebyla doložena konkrétní pracovní náplň žalobce v jednotlivých měsících a nebylo konkrétně prokázáno, po jakou dobu žalobce pracoval v I. pracovní kategorii, a že danou rizikovou pracovní činnost vykonával převážnou část celkové odpracované doby v jednotlivých dnech. Takové požadavky zdejší soud hodnotí jako příliš detailistické, když není možné klást na výpovědi založené na vlastní paměti a vzpomínkách svědků tak vysoké nároky, co do přesného vymezení žalobcem vykonávaných prací v jednotlivých měsících či dokonce dnech."* V nyní posuzovaném případě však ze žádné výpovědi nevyplývá, jaké práce vykonával žalobce v průběhu 70. let minulého století. Z výpovědi je možné získat informaci pouze o tom, že žalobce pracoval u Hutních montáží (výpověď K. Š.) a že v průběhu 80. let minulého století pracoval jako mistr těžké mechanizace - vedoucí dopravy a těžkých mechanismů. Za daného skutkového stavu proto podle názoru Nejvyššího správního soudu neexistuje podklad pro závěr, že žalobce pracoval v letech 1976 - 1978 na pozici provozního zámečníka a že údaje v evidenčních listech žalobce za tato období jsou chybná. Rozhodně tento závěr podle Nejvyššího správního soudu nevyplývá z toho, že žalobce měl v roce 1979 jako druh činnosti vyplněn v evidenčním listě funkci provozní zámečník. Jak totiž vyplývá z evidenčních listů a dokazování proběhnuvšího u krajského soudu (ohledně jiných období než v letech 1976 - 1978) žalobce postupně své pracovní zařazení měnil. Ze samotného faktu, že v pozdějším období vykonával určitou pozici (zde provozní zámečník), proto ještě nevyplývá, že stejnou funkci zastával i v minulosti, a to za situace, kdy pro tento závěr nesvědčí žádné relevantní a důvěryhodné důkazní prostředky.

[36] Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že v průběhu jednání dne 14. 6. 2011 zástupce žalobce prohlásil, že souhlasí s názorem stěžovatelky, že žalobci nevznikl nárok na odchod do starobního důchodu v 57 letech věku na základě 18 let práce v preferované pracovní kategorii, ale že mu nárok vznikl v 58 letech věku po odpracování 16 let práce v I.A pracovní kategorii. Žalobce tudíž sám při jednání soudu uznal, že závěr stěžovatelky obsažený v napadeném rozhodnutí o tom, že mu nenáleží starobní důchod v 57 letech věku na základě 18 let práce v preferované pracovní kategorii, byl správný.

[37] Za dané situace proto Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo nic jiného, než rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 6. 2011, č. j. 19 Ad 27/2010 - 49, jako nezákonný zrušit a věc vrátit Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

[38] Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (ustanovení § 110 odst. 4 s. ř. s.).

IV. Náklady řízení

[39] V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. února 2012

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu